

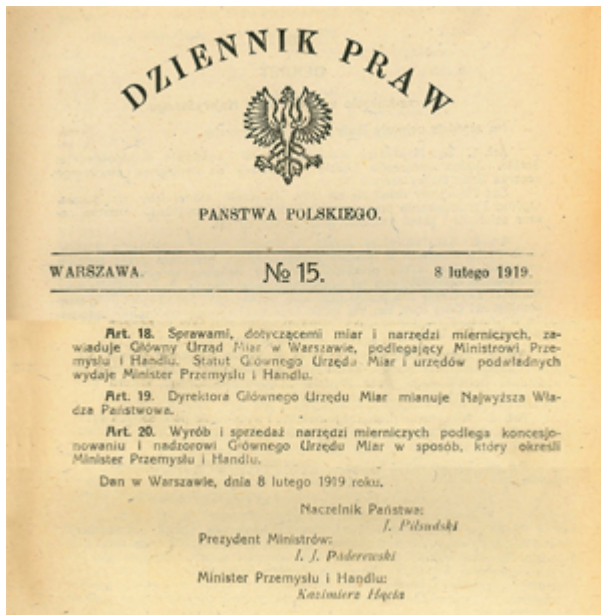
Główny Urząd Miar

<https://www.gum.gov.pl/pl/o-nas/historia/406,Historia.html>
2021-04-18, 14:32

Historia

Autor : Kaja Drağ

Opublikowane przez : Adam Żeberkiewicz

W dniu 8 lutego 1919 r. został podpisany *Dekret o Miarach*, jeden z pierwszych aktów prawnych odrodzonej Rzeczypospolitej.

W dniu 1 kwietnia 1919 r. powołano Główny Urząd Miar (GUM), którego siedzibą od 1922 r. do dnia dzisiejszego, jest zabytkowy budynek w Warszawie mieszczący się przy ulicy Elektoralnej 2.

Równocześnie z utworzeniem GUM powstawały okręgowe i obwodowe urzędy miar, które stanowią terenową administrację miar. Twórcą i pierwszym dyrektorem Głównego Urzędu Miar został dr inż. Zdzisław Erazm Rauszer, od 2 lutego 1916 r. kierownik Urzędu Miar m.st. Warszawy, autor projektu polskiej ustawy o miarach z 1918 r., będącej pierwowzorem Dekretu o miarach. Na stanowisko wicedyrektora powołano mgr. inż. Stanisława Muszkata, który od 1904 r. pracował w Urzędzie Miar w Lublinie.

GUM podjął dzieło ujednoczenia miar w odradzającej się Polsce w bardzo trudnej sytuacji, gdyż na terenach trzech byłych zaborów istniały różne systemy miar. W pierwszym dwudziestoleciu działania Głównego Urzędu Miar nastąpiły ważne wydarzenia: w 1922 r. uchwalono ustawę o rachubie czasu w Polsce, pierwszą tego typu na świecie; [w 1925 r. Polska przystąpiła do Międzynarodowej Konwencji Metrycznej](#); w 1928 r. znowelizowano Dekret o miarach; utworzono kolejno sześć Okręgowych Urzędów Miar: Warszawski i Lubelski (1919), Poznański, Lwowski i

Wileński (1922) oraz Śląski (1923), który w 1930 r. otrzymał nazwę Katowickiego.

Działalność GUM i całej polskiej administracji miar po dwudziestu latach intensywnego rozwoju została zahamowana w 1939 r. wybuchem II wojny światowej. W okresie okupacji hitlerowskiej Główny Urząd Miar zachował jednak polski charakter działania, a jego pracownicy włączyli się w nurt pracy i walki podziemnej. W 1944 r. w czasie powstania warszawskiego został zniszczony budynek przy ul. Elektoralnej 2, w którym od 1922 r. mieściła się siedziba GUM, a także budynek Warszawskiego Okręgowego i Obwodowego Urzędu Miar.

[Galeria zdjęć z fotopolska.eu](#)

[Galeria zdjęć Fundacja Warszawa1939](#)

Pierwsze powojenne lata były bardzo trudne, nastał czas odbudowy i tworzenia nowych urzędów a także przystosowania polskiej administracji miar do nowych warunków. Przechodziła ona w kolejnych okresach szereg zmian organizacyjnych. Niejednokrotnie działalność w dziedzinie metrologii była łączona z działalnością w dziedzinie normalizacji i kontroli jakości. Konsekwencją tego były kolejne przekształcania Głównego Urzędu Miar w inne instytucje administracji państwowej.

W 1965 r. GUM został przekształcony w Centralny Urząd Jakości i Miar (CUJiM), potem, po połączeniu z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, w latach 1972-1979 funkcjonował jako Polski Komitet Normalizacji i Miar (PKNiM), a następnie w latach 1979-1993 jako Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości (PKNMij).

Ustawa z dnia 3 kwietnia 1993 r. o utworzeniu Głównego Urzędu Miar przywróciła Urzędowi pierwszą historyczną nazwę oraz zakres kompetencji. Stało się to 1 stycznia 1994 r., w 75-lecie działalności tej instytucji.

W związku z przygotowaniem Polski do członkostwa w Unii Europejskiej w 2001 r. została przyjęta nowa ustawa – Prawo o miarach, wprowadzająca zmiany prawne i organizacyjne w polskiej metrologii. W roku 2004 Polska stała się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej. W 2007 r. GUM przystąpił do EURAMET-u (Stowarzyszenia Krajowych Instytucji Metrologicznych), wcześniej współpracując wiele lat z jego poprzednikiem - EUROMET-em.

[WŁADZE GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR OD 1919 R.](#)

PLIKI DO POBRANIA

[Ustawa w sprawie przystąpienia Polski do Konwencji Metrycznej w 1925 r. \(pdf, 10.89 MB\)16.10.2017 13:56](#)
[Dekret o miarach - dokument z 1919 r. \(pdf, 459.71 KB\)30.01.2018 11:43](#)
[Statut GUM z 1919 r. \(pdf, 155.96 KB\)12.06.2018 15:28](#)